

(NIE)MOC POMOCY

Katarzyna Górniak

(NIE)MOC POMOCY

**O niektórych formach
współczesnej dobroczynności**

Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR
Warszawa

Recenzenci:

dr hab. *Elżbieta Zakrzewska-Manterys*, prof. UW
prof. dr hab. *Zbigniew Bokszański*

Redaktor prowadząca:

Anna Raciborska

Redakcja i korekta:

Marta Höffner

Projekt okładki i wykorzystane tam zdjęcie:

Katarzyna Juras

Copyright © 2016

by Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.

**Publikacja dofinansowana ze środków Wydziału Administracji
i Nauk Społecznych Politechniki Warszawskiej**

ISBN 978-83-7383-836-9

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.
ul. Wiślana 8 (róg Browarnej), 00-317 Warszawa
tel./fax 22 692 41 18; 22 826 59 21; 22 828 93 91
dział handlowy: jak wyżej w. 108
e-mail: info@scholar.com.pl
www.scholar.com.pl

Wydanie pierwsze

Skład i łamanie: WN Scholar (*Stanisław Beczek*)

Druk i oprawa: Mazowieckie Centrum Poligrafii, Marki k. Warszawy

SPIS TREŚCI

WSTĘP	7
<i>Rozdział 1</i>	
EKSKLUZJA SPOŁECZNA – ROZWAŻANIA NA TEMAT POJĘCIA	18
1.1. Ekskluzja społeczna – złudzenie nowości?	18
1.2. Wymiary wykluczenia społecznego	27
1.3. Ekskluzja społeczna i bieda	38
1.4. Czy ekskluzja społeczna tworzy <i>underclass</i> ?	45
1.5. Ekskluzja społeczna a kategoria obcości	50
1.6. Podsumowanie	52
<i>Rozdział 2</i>	
RYS HISTORYCZNY – DOBROCZYNNOSĆ, FILANTROPIA, CHARYTATYWNOSĆ	55
2.1. Jak analizować dobroczynność?	55
2.2. Dobroczynność tradycyjna, czyli jaka?	58
2.2.1. Chrześcijańskie miłosierdzie	58
2.2.2. Początki instytucjonalizacji dobroczynności	65
2.2.3. Przyspieszenie XIX stulecia	70
2.2.4. Koncepcja państwa opiekuńczego i stan obecny	74
2.3. Podsumowanie	85
<i>Rozdział 3</i>	
WYZWANIA ZWIĄZANE Z DOBROCZYNNOSCIĄ	86
3.1. Ciągłość zmiany	86
3.2. Ryzyko	93
3.3. Niepewność i zaufanie	97
3.4. Indywidualizm	99
3.5. Znikająca praca	103
3.6. Przypadek Polski i polskie doświadczenia	108
3.7. Podsumowanie	111

Rozdział 4

RAMY TEORETYCZNO-BADAWCZE: NIKLAS LUHMANN	113
---	-----

Rozdział 5

CHARAKTERYSTYKA BADAŃ	127
5.1. Cele i pole tematyczne badań	127
5.2. Charakter badań	136
5.3. Materiał badawczy – co, kogo i jak badano	138
5.4. Analiza materiału badawczego	143

Rozdział 6

ŚWIAT DOBROCZYNNOCI INSTYTUCJONALNEJ –

GRANICE I RAMY	146
6.1. Wykluczenie społeczne – przyczyny, źródła, geneza	146
6.2. Działania państwa a wykluczenie społeczne	154
6.3. Wizerunki i charakterystyki osób wykluczonych	162
6.4. Praktyki pomocy – logika uzasadnień	176
6.4.1. Komu pomagamy	176
6.4.2. Jak pomagamy	181
6.4.3. Komu nie pomagamy i czego wymagamy	194
6.4.4. Jak osoby wykluczone reagują na pomoc	198
6.4.5. Co jest naszym celem	202
6.5. Organizacje społeczne o swojej roli	205

ZAKOŃCZENIE – DOBROCZYNNOŚĆ INSTYTUCJONALNA

JAKO SYSTEM	215
-----------------------	-----

LITERATURA	229
----------------------	-----

INDEKS NAZWISK	243
--------------------------	-----